

Erasmus+

REHAB

Rehabilitation and Integration into Society
of Drug Addicted Adults and Their Families

Madde Bağımlısı Yetişkinlerin ve Ailelerinin
Rehabilitasyonu ve Topluma Yeniden
Kazandırılması Projesi

Erasmus+

İletişim ve Önemi

Doç. Dr. Yusuf GENÇ

Erasmus+

İLETİŞİM İHTİYACI

***Mesajınız varsa, iletişim ve etkileşimi
becermelisiniz.***

Etkileşim, iletişimle başlar/ gerçekleşir.

***İnsanlar, günlük yaşamın her kademesinde
farkına varmadan bile birbirleriyle iletişim
içindedirler.***

Erasmus+

İLETİŞİM

- İş hayatında başarının %85'i iletişime dayanır.
- İş hayatında kusurların %75'i kötü iletişimden kaynaklanıyor.
- İş hayatında kayıpların %80'i kötü iletişim yüzündendir.

Erasmus+ İletişimin önemi

- İnsanlar birbirlerinden **nefret** ediyorlar.
- Nefret ediyorlar, çünkü; birbirlerinden **korkuyorlar**.
- Korkuyorlar, çünkü; birbirlerini **tanımıyorlar**.
- Tanımıyorlar, çünkü; birbirleri ile **ilişkileri yok**.
- Birbirleri ile ilişkileri yok, çünkü; birbirlerinden **ayrı yaşıyorlar...**

MARTIN LUTHER KING

Erasmus+

Neden İletişim Kurarız?

- **Bilgi**
- **İkna**
- **Yönetim**
- **Paylaşım**
- **Farklılıkları Paylaşım**
- **Eğlence**
- **Değişim**
- **Problem Çözme**
- **İşbirliği vb:**
- Bazen de öfke, kızgınlık, kırgınlık vb duyguları ifade etmek için ....
- Veya karşıdaki kişiyi aşağılamak, haddini bildirmek için...?

Erasmus+

İletişim

- **İletişim;**

iki kişi veya kişilerin sürekli bir mesaj alışverişi şeklinde;

- **konuşanın mesaj gönderdiği,**
- **dinleyenin bu mesaja tepkide bulunduğu;**
- **bu tepkiye bir cevabın verildiği,**
- **bu cevabın karşılığının alındığı**
- **böylece sürüp giden psiko-sosyal etkileşim süreci**

Erasmus+

İletişimin Hedefi

Mesajın karşı tarafa doğru aktarılması

İletişim vasıtasıyla;

Bilgi

Duygu

Tutumlar

kaynaktan alıcılara çeşitli kanallarla iletilir.

İletişim Ortamı

- **İletişim sürecini etkileyebilecek nitelikleri olan ve iletişim durumu içinde bulunan;**
    - **kişi**
    - **nesne**
    - **olayların**
- tümü**

Erasmus+

Başarılı İletişim Ortamı

Aktarılmak istenen ileti nedir?

En uygun zaman nedir?

En uygun araç hangisidir?

En uygun kişi kimdir?

**Söz konusu iletişim niçin
gereklidir?**

Erasmus+

İletişimde Temel İlkeler

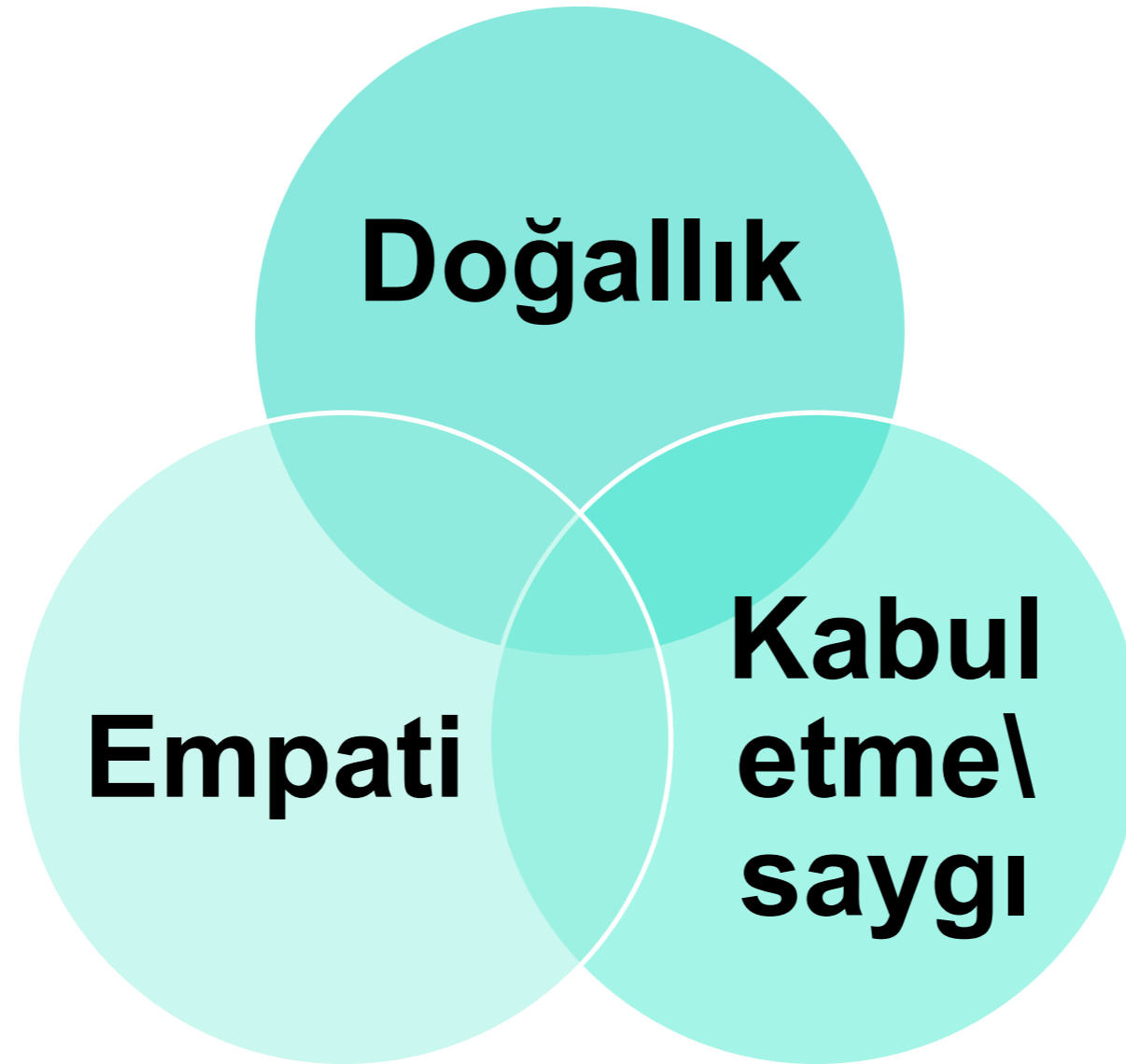
- **Tanıtma-Tanıma:** (Bilgi verme-Bilgi alma-iki yönlü iletişim)
- **Dürüstlük:** Gerçekçi olma-Doğru bilgi verme
- **İnandırıcılık:** Sağlıklı iletişim gerçekleştirecek önlem alma.
- **Sabırlı olmak** Devamlı çalışmak ve ikna edici olma
- **Yaygın Sorumluluk:** Verilecek mesajın sahip çıkma
- **Açıklık:** Şüpheyi sebebiyet vermeme ve güven duygusu
- **Tekrarlama ve Süreklilik:** Verilen mesajların kalıcı olması

Erasmus+

Sağlıklı iletişimin ön koşulları

En büyük insan,
kendini en çok
sayıda insanın
yerine
koyabilendir.

Jane Adams

Erasmus+

İletişimde Temel Öğeler

- **Kodlama:** mesajını iletmeye uygun bir haline dönüştürmesi

Filtre: Tüm aşamalarda var gürültü sonrası oluşur

Erasmus+

KAYNAK/VERİCİ (Özellikleri)

Konu hakkında bilgi ve becerisi

Konu ve alıcıya yönelik tutumu

İletişim becerisi

Tanınması

Kendine güveni

Kişilik yapısı

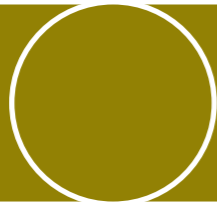

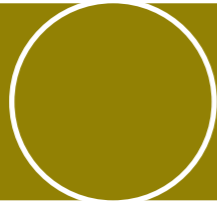
KAYNAK (Özellikleri)

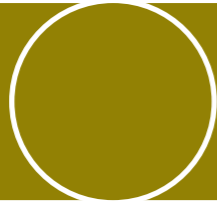
Güvenilir, prestij sahibi, çekici ve güçlü olması

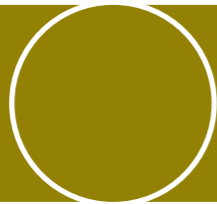
İnanç ve değer yargılarının yönü

Toplumsal rol ve statüsü

Sosyo-kültürel yaşamı, bakış açısı ve görüş farkı

Alıcı ile iletişime istekli olması

Gereğinde alıcı olması

Kiřide Bulunması Gereken Özellikler -I-

Dilin iyi kullanılması.

Genel kültür sahibi olunması: Alan Bilgisi

Giyime kuřama dikkat edilmesi: temiz ve ortama uygun kıyafetler

İnsanları sevmeli: Hořgörü ve alaka

Özel problemleri işlere karıştırmamalı

Görgü kuralları, topluluk içinde müspet davranma biçimleri çok iyi bilinmeli (devam)

Kiřide Bulunması Gereken Özellikler -I-

Olayları çabuk kavramalı, kendisini ve olayları değerlendirmeli, eleştirmeli,

Saęduyulu, esprili ve hayal gücü gelişmiş olmalı.

Kendine güveni tam olmalı, insanlara da güvenmeli.

Muhatap alınan kitle iyice bilinmeli ve anlaşılmaya çalışılmalı.

Duruř ve tavırlar insanca olmalı ve teşkilatı temsil kabiliyeti bulunmalı.

Kişisel ziyaretler telefon konuşmalarına tercih edilmelidir

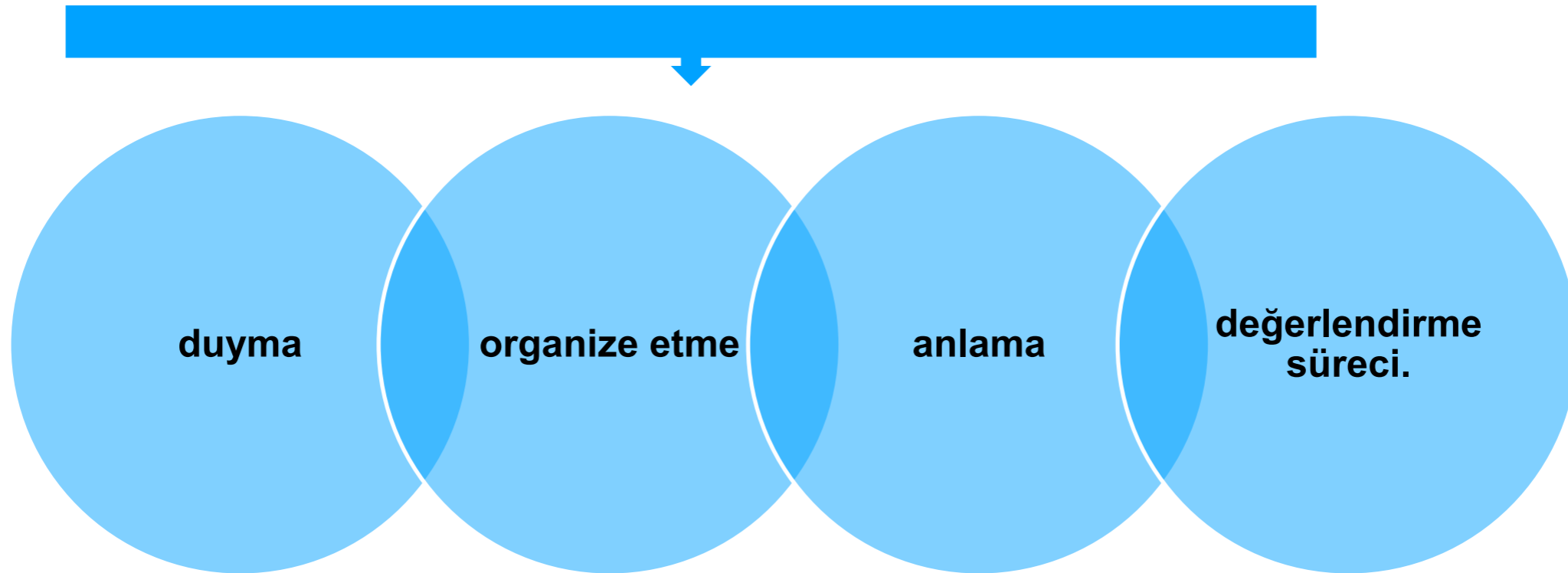
Erasmus+

ALGI (FİLTRE)

- Gönderici ve alıcının kendilerine ulaşan mesajları değerlendirme tarzları

Algı, kişilerin çevreleri ile ilgili bilgiyi;

Erasmus+

MESAJ (Özellikleri)

- **Açık Olmalı**
- **Anlaşılır Olmalı**
- **Zamanında İletilmeli**
- **Uygun Yolu İzlemeli**
- **Etki Sınırı İyi Değerlenmeli**
- **Davranışlarla Desteklenmeli**
- **Ek Anlam Üretmemeli**

Nitelikleri

Anamlılık
Doğruluk
Gerçeklilik
Açıklık ve
Anlaşılabilirlik

Erasmus+

Mesaj, hedef kitlenin dikkatini çekecek şekilde kurgulanmalı

Mesaj; anlamı itibariyle hedef kitlenin yaşam deneyimlerini ifade eden işaretlerle verilmeli

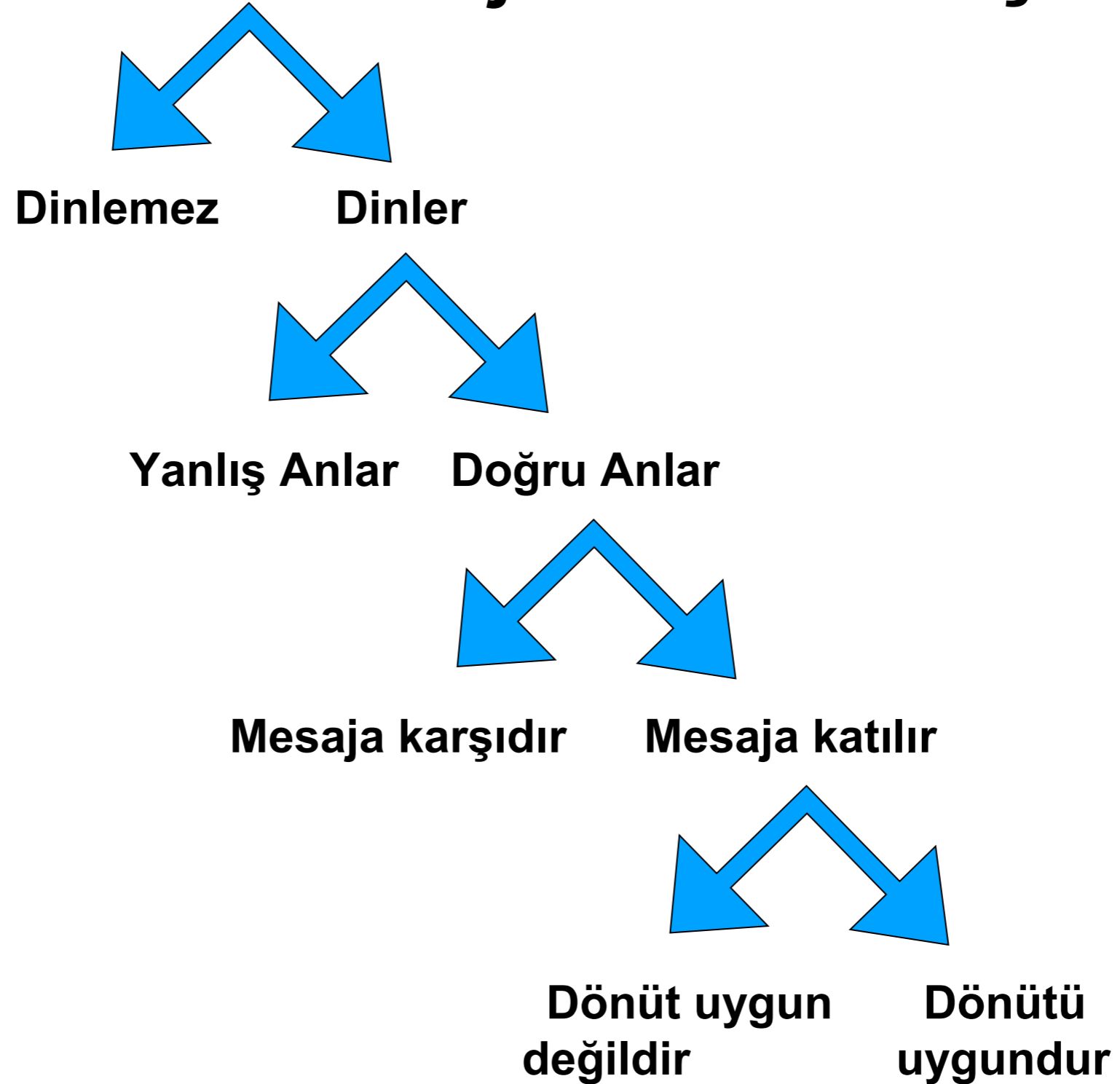
Mesaj, hedefte ihtiyaç uyandırmalı, bir şeyler önermeli ve yol gösterici olmalı

Erasmus+

Gönderilen Mesaj ve Alıcı İlişkisi

Erasmus+

ALICI

- Algılamaya hazır olmalı
- **Bilgiyi almaya arzulu olmalı**
- **Seçici olmamalı** (konu/kaynağa karşı tutum)
- **Kaynak olmaya istekli olmalı**
- **Kaynak ile iletişime arzulu olmalı**
- **Kendine güveni ve kişiliği**

Erasmus+

GERİBİLDİRİM (FEEDBACK) (dönüt

2 grupta değerlendirilir

Etkin geribildirim

- ✓ Kişiyi yardımcı olur
- ✓ Belirli ve ayrıntılıdır
- ✓ Açıklayıcıdır
- ✓ Faydalı ve konu ile ilgilidir
- ✓ Zamanında gelir
- ✓ Beklenen bilgiyi verir
- ✓ Geçerlidir
- ✓ Konuyu vurgular
- ✓ Davranış üzerinde durur
- ✓ Gözlem ağırlıklıdır

Etkin olmayan geribildirim

- ✓ Kişiyi küçük düşürücüdür
- ✓ Geneldir
- ✓ İlgisizdir
- ✓ Değerlendiricidir
- ✓ Zamansızdır
- ✓ Kişiyi savunmaya yöneliktir
- ✓ Geçerlilikten yoksundur
- ✓ Kişiyi vurgular
- ✓ Davranışın nedeni üzerinde durur
- ✓ Tahmin ve yorum ağırlıklıdır

Her insanın bir özelliği vardır:

**ortaya
çıkarsa sahip olduğu
sahip olduğunu**

Alphonse Karr

Erasmus+

İLETİŞİM ÇATIŞMALARI

- ✓ **Aktif çatışma** (Kötü adam ne söylese kötüdür...)
- ✓ **Pasif çatışma** (Küsler diyalogu...)
- ✓ **Varoluş çatışması** (Ben sandım ki...)
- ✓ **Tümden reddetme** (Hiç... Tek yol... En büyük takım...)
- ✓ **Önyargılı çatışma** (Ben kararımı çoktan verdim...)
- ✓ **Yoğunluk çatışması** (Haklısın ama...)
- ✓ **Kısmi algılama çatışması** (Bunu da mı demiştin...)
- ✓ **Alıkoyma çatışması** (Anlatamadım galiba...)

Erasmus+

İletişimin Engelleri

- **Düşündüğünüz/**

Söylemek istediğiniz/

Söylediğinizi sandığınız/

Söylediğiniz/

Karşınızdakinin duymak istediği/

Duyduğu/

Anlamak istediği/

Anladığını sandığı/

Anladığı... arasında farklar vardır.

Erasmus+

İletişimde Tarafların Kendilerini Tanımlamaları

Taraflar iletişime girme ve girmemede üç tavır sergiler:

Kabullenme

Reddetme

Umursamama.

Erasmus+

**ÖNCE ANLAMAYA
ÇALIŞIN,
SONRA ANLAŞILMAYA.**

Erasmus+

İLETİŞİM SAĞLAMA YOLLARI:

- Kendini Tanıma
- Konuşmak
- İşitmek ve Dinlemek
- Anlamak
- Değer Vermek

Sağlıklı ve etkili iletişimin ilk şartı önce kendimizi tanımaktır...

- Kişiliğimiz
- Zaaflarımız
- Güçlü Yönlerimiz
- Tepkilerimiz
- Niyetimiz
- Empati yeteneğimiz
- Beklentilerimiz
- Duygularımızı ifade biçimimiz
- Kendimizle iletişimimiz
- V.b. ....

Ben beni kabul ediyorum

Erasmus+

- Ne söylediğimizden çok daha önemlisi onu nasıl söylediğimizdir.

Erasmus+

✓ Dille iletişimde
kişilerin "ne
söylediğine"

✓ Dil ötesi iletişimde
ise "nasıl söylediğine"
bakarız.

Erasmus+

Kendini Tanımak

- Güçlü ve gelişmeye açık yönleri bilmek,
- Duyguları tanımak,
- Farkındalığı düşünce ve davranışlara rehber olacak şekilde kullanmak ve
- Kendini açık bir biçimde ifade edebilmek
- Güçlü ve zayıf yanlarını tanımak,

Erasmus+

Konuşma

• *Aynası iletişimdir kişinin, sözüne mutlaka bakılır.*

- Anlamli ilişki dilin iyi kullanılmasına bağlıdır

Etkin bir iletişim için konuşmada bulunması gereken özellikler:

- İşitilebilirlik
- Konuşma akıcı olmalı.
- Çok hızlı ya da çok yavaş olmamalı.
- Konuşanın sesi kulağı tırmalamamalı ve rahatsız etmemeli.
- Telaffuz düzgün olmalı.
- Sözcük dağarcığı geniş olmalı ve konuşurken kelime sıkıntısı olmamalı
- Konuşma yapıcı ve canlı olmalı.
- Güzel ve etkili bir konuşma iletişimi olumlu yönde etkiler

Erasmus+

İNSAN
İLİŞKİLERİNDE
DİNLEMEN
KONUŞMAKTAN
DAHA ÖNEMLİDİR.

Erasmus+

“ Eęer anlaşılmıyorsak

hata kendimizde,

anlamıyorsak

karşımızdakiindedir.”

Doğru ANLAřILMAK
istiyorsak,

Erasmus+

Dinleme- Dinleme Türleri

- 1. Görünüşte dinleme (dinliyormuş gibi)**
- 2. Seçerek dinleme (işine gelenleri alır)**
- 3. Saplanmış dinleyiciler (duygusal yaklaşım)**
- 4. Savunucu dinleyici (sözü üzerine alır)**
- 5. Tuzak kurucu dinleyici (fırsat kollar)**
- 6. Yüzeysel Dinleme (istediği gibi anlar)**
- 7. Aktif dinleme (istekli)**

Erasmus+

DİNLEME VE DİNLETME

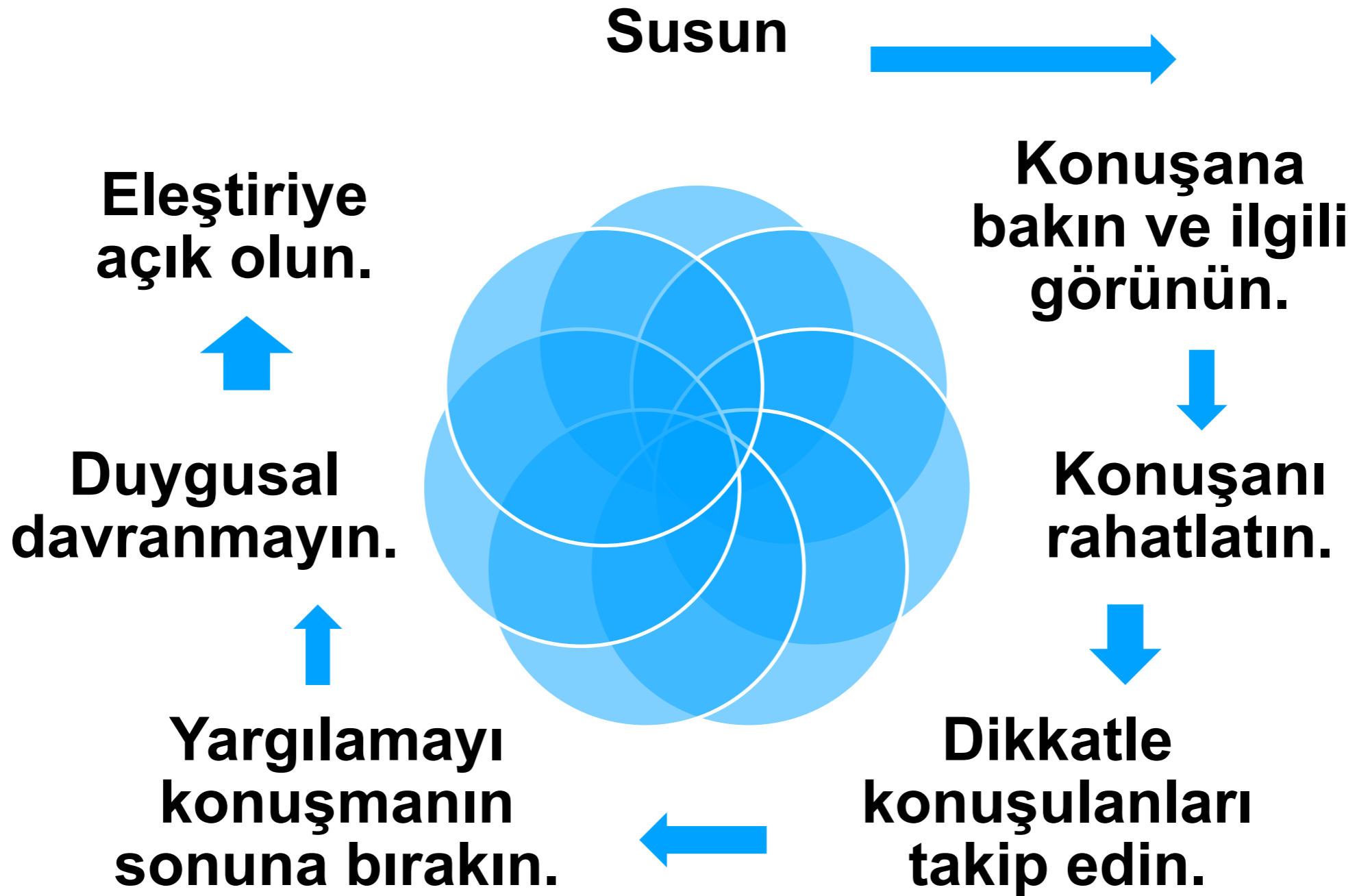
- Konuşma hızı ile dinleme düşünme kapasitesi arasındaki farkı kaynak ve alıcı ortaklaşa doldurmalı
- **Dinleyici düşüncesini konuya yönlendirmeli**
- Konuşmacı davranışları ile dinleyiciye destek olmalı

Erasmus+

İyi Bir Dinleyici Olmak İçin Temel İlkeler-1

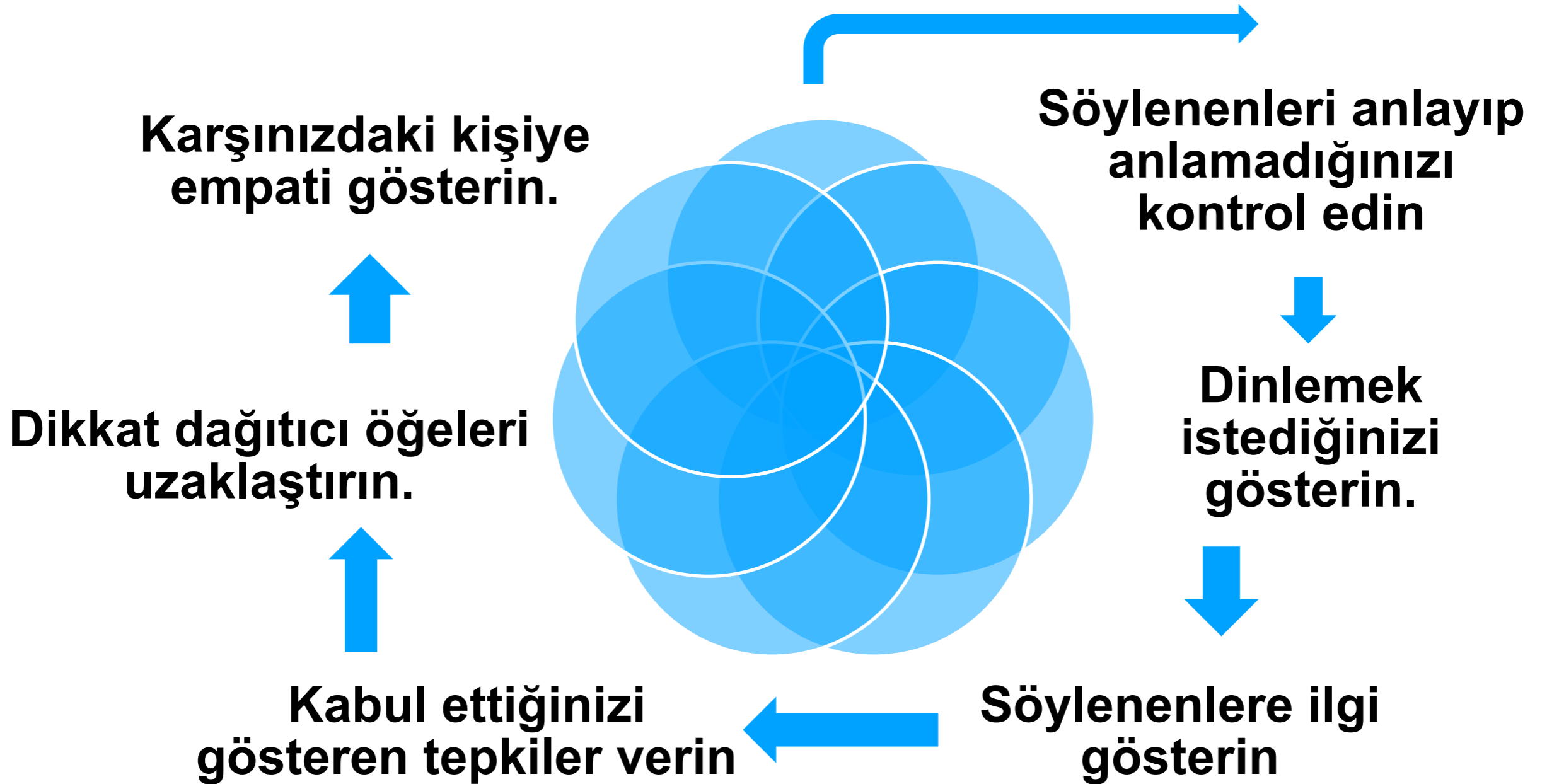

Erasmus+

İyi Bir Dinleyici Olmak İçin Temel İlkeler-2

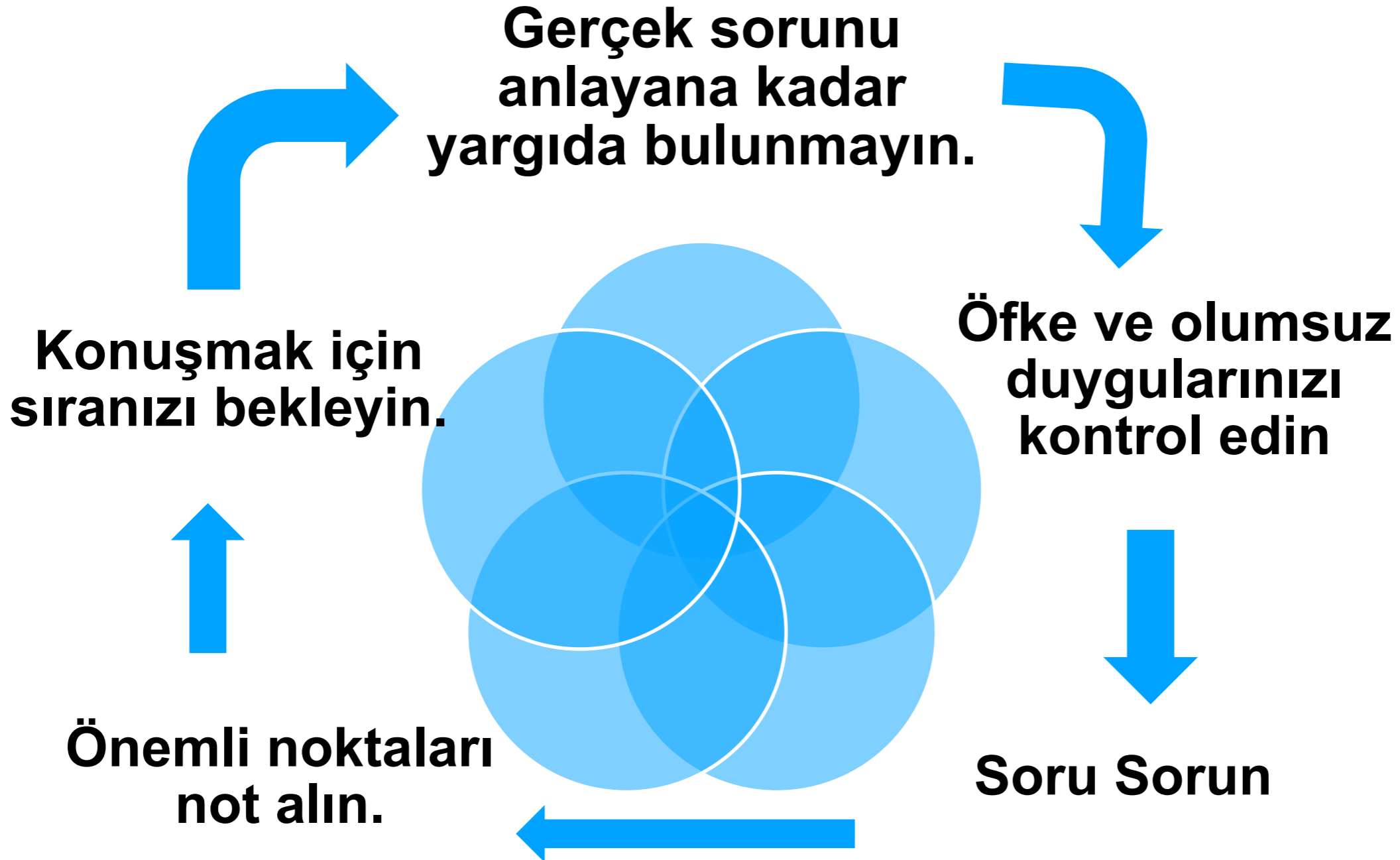

Erasmus+

İyi Bir Dinleyici Olmak İçin Temel İlkeler-3

Erasmus+

**Sözcüklerin gücünü
anlamadan insanların
gücünü anlayamazsınız.**

(KONFIÇYUS)

Erasmus+

Anlama

- **Anlama, karşı taraftakini iyi dinleme ve dikkatini yoğunlaştırmaya bağlıdır.**
- **Doğru anlayabilmek için iletişim sürecinin en önemli yönlerinden birisi de geribildirim (yansıma)dir.**
- **Karşı tarafı anlamada duygusal bir yaklaşım ve sevginin de büyük önemi vardır.**
- **İlgi duyduğumuz ve sevdiğimiz insanları daha iyi anlayabiliriz.**

• **Çünkü anlama yakınlaşma ve karşı tarafın**

duygularını paylaşma ile doğru orantılıdır

Erasmus+

Değer Vermek

- İnsanlarla iletişimin en önemli yollarından biri onlara değer vermek, düşüncelerine saygı duymaktır.
- Her insan değerli olmayı, başkaları tarafından beğenilip takdir görmeyi ister.
- Değer verilen insanlar, karşı tarafa ilgi duyar ve onunla iletişime geçer.
- Aradığı ilgiyi ve sevgiyi bulan insan, kendisine gösterilen ilgi ve saygıyı karşılıksız bırakmaz.

Erasmus+

Duygusal Banka Hesabına Altı Yatırım

- **Kişiyi anlamak**
- **Küçük ayrıntılara dikkat etmek**
- **Verilen sözleri tutmak**
- **Beklentileri netleştirmek**
- **Kişisel bütünlük içinde olmak**
- **Özür dilemek**

İki insan arasındaki en kısa iletişim gülümsemektir.

